

Bruksela, 17 października 2023 r.
(OR. en)

14229/23

ECOFIN 1050
ENV 1126
CLIMA 477
FIN 1057

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	13696/23
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie międzynarodowego finansowania działań w związku ze zmianą klimatu z myślą o 28. konferencji stron ramowej konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu (COP 28), która odbędzie się w Dubaju w dniach 30 listopada – 12 grudnia 2023 r. – Konkluzje Rady (17 października 2023 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie finansowania działań związanych ze zmianą klimatu zatwierdzone przez Radę (Ecofin) na posiedzeniu, które odbyło się 17 października 2023 r.

KONKLUZJE RADY ECOFIN

W SPRAWIE MIĘDZYNARODOWEGO FINANSOWANIA DZIAŁAŃ W ZWIĄZKU ZE ZMIANĄ KLIMATU

RADA UNII EUROPEJSKIEJ

1. Z NIEPOKOJEM ODNOTOWUJE ustalenia zawarte w najnowszym globalnym raporcie Światowej Organizacji Meteorologicznej aktualizującym prognozy klimatyczne w horyzoncie rocznym do dekadowego, zgodnie z którymi globalne temperatury prawdopodobnie wzrosną do rekordowych poziomów w ciągu najbliższych pięciu lat i przez co najmniej rok będą przekraczać 1,5°C w porównaniu z poziomami sprzed epoki przemysłowej. UZNAJE pilną potrzebę wyrażoną w ustaleniach szóstego sprawozdania oceniającego Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (AR6), w którym podkreślono, że ograniczenie ocieplenia do 1,5°C powyżej poziomu sprzed epoki przemysłowej wymaga osiągnięcia najwyższego poziomu globalnych emisji gazów cieplarnianych nie później niż przed 2025 r. oraz zmniejszenia emisji o 43 % do 2030 r. w stosunku do poziomów z 2019 r. ZWRACA UWAGĘ na wnioski zawarte w sprawozdaniu AR6, zgodnie z którymi obecne globalne przepływy finansowe na wsparcie przystosowania się do zmiany klimatu są niewystarczające, a przepływy finansowania nie osiągają poziomów niezbędnych do osiągnięcia celów w zakresie łagodzenia zmiany we wszystkich sektorach i regionach. PODKREŚLA zawarte w sprawozdaniu ustalenia dotyczące dostępności wystarczającego kapitału globalnego oraz potrzebę wysłania jasnego sygnału i udzielenia wsparcia ze strony rządów w celu usunięcia barier w przekierowywaniu kapitału na działania w dziedzinie klimatu, a także potrzebę zwiększenia przepływów finansowych na łagodzenie zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej. PRZYWOŁUJE uzgodnione w Glasgow i Szarm el-Szejk decyzje o przyspieszeniu wysiłków na rzecz stopniowego ograniczania wytwarzania energii z węgla o nieobniżonej emisji oraz stopniowego wycofywania nieefektywnych dopłat do paliw kopalnych.

2. W tym kontekście PRZYPOMINA, że osiągnięcie ambitnych celów porozumienia paryskiego wymaga strukturalnej transformacji krajowych i globalnych gospodarek, rynków finansowych i inwestycji w kierunku zwiększenia odporności na zmianę klimatu i osiągnięcia neutralności klimatycznej.

PODKREŚLA, że art. 2 ust. 1 lit. c) porozumienia paryskiego, który ma zasadnicze znaczenie dla wzmocnienia globalnej reakcji na zmianę klimatu poprzez zapewnienie spójności przepływów finansowych ze ścieżką prowadzącą do niskiego poziomu emisji gazów cieplarnianych i rozwoju odpornego na zmianę klimatu, jest zarówno celem, jak i kluczowym czynnikiem umożliwiającym osiągnięcie pozostałych celów tego porozumienia. ZAZNACZA, jak ważna jest merytoryczna wymiana poglądów w ramach dialogu z Szarm el-Szejk, żeby lepiej zrozumieć zakres art. 2 ust. 1 lit. c) i jego komplementarność z art. 9 porozumienia paryskiego¹. Jednocześnie POWTARZA, że – począwszy od 5. posiedzenia konferencji stron porozumienia paryskiego – potrzebny jest nowy specjalny punkt w programie dotyczący art. 2 ust. 1 lit. c), aby umożliwić stronom omówienie sposobów osiągnięcia celu określonego w tym artykule. OCZEKUJE ambitnego i perspektywicznego wyniku globalnego przeglądu podczas COP28, który powinien obejmować mocne sygnały na rzecz istotnej transformacji globalnej gospodarki oraz globalnych rynków finansowych i inwestycji, z uwzględnieniem kwestii zmiany klimatu w decyzjach gospodarczych i finansowych na szczeblu krajowym i globalnym, a także w budżetach krajowych i systemie finansowania rozwoju.

¹ Art. 9 zobowiązuje strony będące krajami rozwiniętymi do dostarczania stronom będącym państwami rozwijającymi się zasobów finansowych na potrzeby łagodzenia zmiany klimatu i dostosowywania się do niej, a także do mobilizowania zasobów finansowych na te cele, a jednocześnie zachęca pozostałe strony do podobnych działań.

3. PRZYPOMINA o zdecydowanym poparciu i działaniach UE i jej państw członkowskich na rzecz ambitnego wdrożenia porozumienia paryskiego oraz dostosowania przepływów finansowych do celów paryskich. PRZYPOMINA, że działania na szczeblu UE, również na rzecz realizacji art. 2 ust. 1 lit. c), opierają się na kompleksowym zestawie polityk i narzędzi w ramach Europejskiego Zielonego Ładu, m.in. na istniejących zasobach w ramach wieloletnich ram finansowych UE, w tym Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej „Globalny wymiar Europy”; programów w ramach tymczasowego Instrumentu na rzecz Odbudowy Next Generation EU; planu REPowerEU; funduszu innowacyjnego unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, funduszu modernizacji unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji oraz programu InvestEU – wszystkie te programy i instrumenty przeznaczają co najmniej 30% swoich wydatków na wsparcie krajowych lub międzynarodowych działań w dziedzinie klimatu. Z zadowoleniem ODNOTOWUJE akty ustawodawcze zatwierdzone w ramach unijnego pakietu „Gotowi na 55”, w których określono polityki UE zgodnie z jej zobowiązaniem do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych netto o co najmniej 55% do 2030 r. w porównaniu z poziomami z 1990 r. oraz do osiągnięcia neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r., w tym w szczególności poprzez wzmocnienie roli ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych stosownie do poziomów zgodnych z celem porozumienia paryskiego dotyczącym temperatury.
4. PODKREŚLA, że wspieranie, mobilizowanie i ułatwianie finansowania i inwestycji ze źródeł prywatnych ma zasadnicze znaczenie i stanowi uzupełnienie zasobów i działań publicznych związanych z finansowaniem działań w dziedzinie klimatu, ponieważ sektor prywatny będzie musiał przyjąć na siebie największą część niezbędnych inwestycji. ODNOTOWUJE z zaniepokojeniem skalę finansowania prywatnego, które służy wspieraniu działań niedostosowanych do porozumienia paryskiego, zwłaszcza w sektorze paliw kopalnych. ODNOTOWUJE również wciąż obecne dotacje szkodliwe dla środowiska i inne zachęty. APELUJE DO podmiotów prywatnych, by dostosowały swoje przepływy finansowe do celów porozumienia paryskiego.

PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI nowy pakiet środków przewidzianych w unijnych ramach zrównoważonego finansowania, których celem jest dalsze wzmocnienie i ułatwienie działań sektora prywatnego i finansowego na rzecz transformacji w kierunku neutralnej dla klimatu i zrównoważonej gospodarki do 2050 r., w tym wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie przejrzystości i rzetelności działalności ratingowej z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego, zalecenie w sprawie finansowania transformacji, oraz dalsze rozszerzanie unijnej systematyki dotyczącej zrównoważonego rozwoju o krytyczną działalność gospodarczą. PRZYPOMINA, że przejrzystość w zakresie materialnych i regulacyjnych ryzyk klimatycznych ma fundamentalne znaczenie, jeśli chodzi o zapobieganie negatywnym skutkom, i może nagradzać podmioty osiągające najlepsze wyniki. ZWRACA UWAGĘ NA przyjęcie europejskich standardów sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju dla przedsiębiorstw i interoperacyjność tych standardów z niedawno opublikowanymi globalnymi standardami bazowymi Międzynarodowej Rady ds. Standardów w zakresie Zrównoważoności.

5. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE niedawne prace koalicji ministrów finansów na rzecz działań w dziedzinie klimatu, w tym sprawozdanie w sprawie wzmocnienia roli ministerstw finansów w stymulowaniu działań w dziedzinie klimatu, które pokazuje liczne sposoby na to, by ministerstwa finansów przyczyniały się do uwzględniania działań w dziedzinie klimatu w polityce gospodarczej, fiskalnej i finansowej. ZAUWAŻA, że takie włączenie kwestii klimatu do głównego nurtu polityki może się również przyczyniać do zwiększenia mobilizacji zasobów prywatnych, krajowych i międzynarodowych. POPIERA wdrożenie planu działania grupy G-20 na rzecz zrównoważonego finansowania, z myślą o zwiększeniu zrównoważonego finansowania wspierającego realizację Agendy 2030 i celów porozumienia paryskiego.

6. PRZYPOMINA o unijnych i międzynarodowych inicjatywach służących mobilizacji inwestycji umożliwiających sprawiedliwą i zrównoważoną transformację, przy jednoczesnym wspieraniu działań w dziedzinie klimatu w krajach rozwijających się. W związku z tym PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI wstępne zalecenia grupy ekspertów wysokiego szczebla dotyczące zwiększenia zrównoważonego finansowania w krajach o niskim i średnim dochodzie oraz sformułowaną przez tę grupę zachętę do stosowania unijnego zintegrowanego modelu strategicznego zaangażowania, obejmującego cały szereg kluczowych unijnych podmiotów z rządów państw członkowskich, Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI), instytucji finansowania rozwoju, darczyńców, inwestorów z UE oraz unijnych przedsiębiorstw. PRZYPOMINA, że UE podąża już tą drogą za pomocą podejścia „Drużyna Europy”, którego wyrazem jest strategia Global Gateway, i zamierza w ten sposób zmobilizować do 300 mld EUR inwestycji na zrównoważone projekty wysokiej jakości w latach 2021–2027, co stanowi odpowiedź na potrzeby krajów partnerskich i zapewnia trwałe korzyści społecznościom lokalnym.
7. ZAUWAŻA, że ten zintegrowany model strategiczny stanowi siłę napędową niedawnych ważnych inicjatyw, takich jak partnerstwa na rzecz sprawiedliwej transformacji energetycznej z Republiką Południowej Afryki, Indonezją, Wietnamem i Senegalem z partnerami z grupy G-7+, oraz tworzy masę krytyczną i agreguje finansowanie rozwoju i finansowanie prywatne, żeby przyspieszyć transformację energetyczną w kierunku zerowych emisji netto poprzez przyspieszenie wcześniejszego wycofywania wysokoemisyjnych aktywów i wdrażanie odnawialnych źródeł energii, przy jednoczesnym wspieraniu sprawiedliwej transformacji dla społeczności, na które powyższe działania mają wpływ. ZWRACA UWAGĘ na inicjatywę UE dotyczącą globalnych zielonych obligacji, w której EBI jest liderem konsorcjum partnerów, złożonego w szczególności z działających w państwach członkowskich instytucji finansowania rozwoju, którzy przeznaczili około 1 mld EUR, aby pomóc krajom partnerskim w mobilizowaniu kapitału prywatnego na rzecz zrównoważonych projektów.
- Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE inicjatywę „Drużyna Europy” dotyczącą przystosowywania się do zmiany klimatu i odporności na nią w Afryce – która to inicjatywa została rozpoczęta przez UE i Unię Afrykańską na COP27 i w ramach której Komisja Europejska i kilka państw członkowskich wspólnie przeznaczą z nowych i istniejących programów ponad 1 mld EUR na finansowanie przystosowywania się do zmiany klimatu w Afryce – oraz OCZEKUJE realizacji tej inicjatywy.

8. POTWIERDZA zdecydowane zobowiązanie podjęte przez UE i jej państwa członkowskie dotyczące tego, by do 2025 r. zrealizować cel polegający na wspólnym zmobilizowaniu 100 mld USD na finansowanie działań w związku ze zmianą klimatu w kontekście znaczących działań łagodzących i przejrzystości w realizacji, OCZEKUJE, że cel ten zostanie osiągnięty w 2023 r., oraz WZYWA wszystkie pozostałe zainteresowane kraje, by zintensyfikowały wysiłki w tym zakresie. PRZYPOMINA, że UE, w tym jej państwa członkowskie i EBI, wnosi największy wkład w publiczne finansowanie działań w związku ze zmianą klimatu przeznaczone dla krajów rozwijających się na całym świecie, i POTWIERDZA zobowiązanie do dalszego zapewniania ze swej strony sprawiedliwego udziału i do zwiększania synergii między finansowaniem działań na rzecz klimatu i różnorodności biologicznej. PRZYPOMINA o konstruktywnym zaangażowaniu UE w dyskusję nad nowym zbiorowym celem ilościowym (NCQG) w ramach porozumienia paryskiego. UZNAJE zapewnianie finansowania publicznego za ważny element NCQG i PRZYPOMINA, że NCQG należy ustanowić w kontekście znaczących działań łagodzących i przejrzystości w realizacji, z uwzględnieniem potrzeb i priorytetów krajów rozwijających się. PODKREŚLA, że NCQG powinien odzwierciedlać globalne wysiłki na rzecz mobilizacji finansowania działań w związku ze zmianą klimatu ze wszystkich źródeł i od wszystkich zainteresowanych stron – publicznych, prywatnych, krajowych i międzynarodowych – przy czym kraje rozwinięte nadal będą odgrywać wiodącą rolę w tych wysiłkach. Zdecydowanie ZACHEĆCA do dyskusji mającej na celu poszerzenie bazy darczyńców wnoszących wkład na rzecz NCQG i WZYWA wszystkie strony porozumienia paryskiego do wniesienia wkładu w te globalne wysiłki zgodnie z ich zdolnościami finansowymi. PODKREŚLA, że NCQG powinien być ustalony w kontekście dostosowania przepływów finansowych do długoterminowych celów porozumienia paryskiego i przyczyniać się do takiego dostosowania, w związku z czym treść, struktura i wpływ transformacyjny NCQG powinny być odpowiednie do tego celu.

9. Raz jeszcze POTWIERDZA determinację UE i jej państw członkowskich, by odpowiedzieć na apel wystosowany podczas COP26 w Glasgow o co najmniej podwojenie zbiorowego wkładu krajów rozwiniętych dla krajów rozwijających się w finansowanie działań w związku ze zmianą klimatu na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu, czyli 40 mld USD do 2025 r., w porównaniu z poziomami z 2019 r., zgodnie z danymi OECD, w kontekście osiągnięcia równowagi między łagodzeniem zmiany klimatu a przystosowaniem się do niej, w ramach regularnej współpracy z innymi stronami. **PODKREŚLA**, jak ważne jest skierowanie znaczącego wsparcia do najuboższych i najsłabszych krajów i społeczności, takich jak kraje najsłabiej rozwinięte i małe rozwijające się państwa wyspiarskie. **OCZEKUJE** współpracy z partnerami z krajów rozwijających się, aby poprawić dostęp do finansowania na działania związane z przystosowaniem się do zmiany klimatu, w tym poprzez priorytetowe traktowanie przystosowania się do zmiany klimatu w procesach planowania w tych krajach i w ich budżetach krajowych oraz poprzez monitorowanie wydatków związanych z przystosowaniem się do zmiany klimatu w ich krajowych cyklach budżetowych, a także aby utrzymać wysoki poziom współpracy z partnerami, którzy mogliby zapewnić i ułatwić dostęp do finansowania.
10. Ponownie **PODKREŚLA**, że UE i jej państwa członkowskie będą konstruktywnie pracować na rzecz pomyślnego wyniku prac zleconych przez COP27 w zakresie nowych mechanizmów finansowania, w tym funduszu, aby pomóc krajom rozwijającym się, które są szczególnie podatne na zagrożenia, w reagowaniu na straty i szkody związane z negatywnymi skutkami zmiany klimatu, i **ZAZNACZA**, że taka pomoc powinna być połączona z zachętami do przystosowania się do zmiany klimatu i zwiększania odporności oraz ma znaczenie dla krajów najsłabiej rozwiniętych i małych rozwijających się państw wyspiarskich. **PODKREŚLA**, że wskazane nowe mechanizmy finansowania muszą zapewniać koordynację i komplementarność z istniejącymi mechanizmami finansowania w kontekście Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) i porozumienia paryskiego oraz poza tymi instrumentami.

WZYWA partnerów ze wszystkich regionów, którzy mają taką możliwość, do zwiększenia wsparcia, uznając potrzebę szerokiej gamy źródeł, a tym samym opierając się na istniejących źródłach, funduszach, procesach i inicjatywach oraz uzupełniając je, aby zapewnić lepszą koordynację i zlikwidować zidentyfikowane luki priorytetowe w istniejącym systemie finansowania. PRZYPOMINA, że państwa członkowskie UE aktywnie uczestniczą w globalnych inicjatywach mających na celu zwiększenie i poprawę ochrony osób ubogich i znajdujących się w trudnej sytuacji, zapewniając i ułatwiając wcześniej uzgodnione finansowanie – w większej kwocie i wyższej jakości – na wypadek klęsk żywiołowych związanych z klimatem.

11. Z myślą o zwiększeniu globalnych przepływów finansowych w celu zaspokojenia potrzeb i priorytetów wszystkich krajów, w szczególności krajów rozwijających się, POZYTYWNIE OCENIA niedawne wydarzenia będące również odpowiedzią na apel COP27 oraz na inne niedawne inicjatywy wzywające wielostronne banki rozwoju i międzynarodowe instytucje finansowe do zreformowania praktyk, priorytetów, wizji i modelu stosowanych przez wielostronne banki rozwoju, aby zaradzić globalnemu kryzysowi klimatycznemu. ODNOTOWUJE ostatnie postępy dotyczące planu działania Banku Światowego na rzecz zmian, zwłaszcza postępy poczynione w zakresie wzmocnienia narzędzi reagowania kryzysowego. POPIERA ambitny plan działania grupy G-20 dotyczący realizacji zaleceń zawartych w zleconym przez tę grupę przeglądzie ram adekwatności kapitałowej wielostronnych banków rozwoju i ODNOTOWUJE potencjalny dodatkowy margines udzielania pożyczek w ramach planu działania wynoszący około 200 mld USD w ciągu najbliższych dziesięciu lat w oparciu o wstępne – realizowane i rozważane – działania w kontekście ram adekwatności kapitałowej, w tym pakiet przyjęty na posiedzeniach wiosną 2023 r., który powinien zwiększyć zdolność pożyczkową Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju do 50 mld USD w ciągu najbliższych dziesięciu lat. WZYWA wielostronne banki rozwoju do poczynienia dalszych postępów w realizacji zaleceń ujętych w ramach adekwatności kapitałowej, przy jednoczesnym zabezpieczeniu swojej długoterminowej stabilności finansowej, solidnych ratingów kredytowych i statusu wierzyciela uprzywilejowanego.

UZNAJE wysiłki wielostronnych banków rozwoju na rzecz realizacji ambitnych działań mających wzmocnić ich skoordynowaną reakcję na globalne wyzwania, w tym zmianę klimatu, co wykazano m.in. przy okazji szczytu w sprawie nowego globalnego paktu na rzecz finansowania. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE uruchomienie przez dziesięć wielostronnych banków rozwoju wspólnej metodyki dostosowania nowych operacji do porozumienia paryskiego oraz zapowiedź Grupy Banku Światowego dotyczącą procesu, którego celem będzie lepsze uwzględnianie wpływu finansowania działań w związku ze zmianą klimatu w wysiłkach na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu i jej łagodzenia ujętych w nowych projektach.

12. W związku z tym ZACHĘCA wielostronne banki rozwoju i inne instytucje finansowania rozwoju, a także agencje kredytów eksportowych do jak najszybszego wycofywania finansowania projektów w sektorze energii z paliw kopalnych. PONAOWIA SWÓJ APEL do Komisji Europejskiej, by wypracowała porozumienie na forum OECD w sprawie zniesienia oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych dla projektów w sektorze energii z paliw kopalnych. W oczekiwaniu na porozumienie na forum OECD: PRZYPOMINA, że państwa członkowskie zamierzają – do końca 2023 r. – ustalić w swoich politykach krajowych swoje własne oparte na naukowych podstawach terminy zniesienia oficjalnie wspieranych kredytów eksportowych dla projektów w sektorze energii z paliw kopalnych, z wyjątkiem ograniczonych i jasno zdefiniowanych okoliczności zgodnych z limitem ocieplenia o 1,5°C i celami porozumienia paryskiego. Z APROBATĄ PRZYJMUJE modernizację porozumienia OECD w sprawie kredytów eksportowych, co stwarza dalsze zachęty do wspierania szerszej gamy transakcji przyjaznych dla klimatu.

13. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE dynamiczny rozwój sytuacji i WYRAŻA UZNANIE w związku ze zbiorem znakomitych produktów i inicjatyw będących wynikiem refleksji przeprowadzonych na szczycie w sprawie nowego globalnego paktu na rzecz finansowania, m.in. dotyczących sposobów radzenia sobie w sytuacji rosnącego zadłużenia, kryzysu klimatycznego, lepszego wykorzystania finansowania na warunkach preferencyjnych, mobilizowania dodatkowego prywatnego finansowania działań w związku ze zmianą klimatu lub odblokowania nowych źródeł finansowania dla krajów najbardziej narażonych na zmianę klimatu. OCZEKUJE dalszego przeanalizowania kilku istotnych kwestii omawianych na szczycie.
14. KŁADZIE NACISK NA wezwanie do działania na rzecz rynku emisji dwutlenku węgla dostosowanego do porozumienia paryskiego – wystosowane na szczycie w sprawie nowego globalnego paktu na rzecz finansowania – którego celem jest zapewnienie wykorzystania potencjału dobrze zaprojektowanych, charakteryzujących się wysoką integralnością krajowych i międzynarodowych rynków uprawnień do emisji dwutlenku węgla, aby stymulować niezbędne redukcje emisji, i które to wezwanie – o ile zostanie zrealizowane – mogłoby wygenerować znaczne przepływy finansowe na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, wspierając tym samym wszystkie cele porozumienia paryskiego. ZACHĘCA inne strony do przyłączenia się do tego wezwania i do zrealizowania go, wraz z 31 początkowymi sygnatariuszami, i PRZYPOMINA, że poparcie dla podobnych zasad wyrażono w oświadczeniu w sprawie zasad dotyczących rynków uprawnień do emisji dwutlenku węgla, charakteryzujących się wysoką integralnością, zatwierdzonym na szczycie grupy G-7 w maju 2023 r.
15. ZWRACA SIĘ do Komisji Europejskiej o przedstawienie przeglądu międzynarodowych przepływów finansowania działań w związku ze zmianą klimatu z UE w 2022 r., w tym z jej państw członkowskich i Europejskiego Banku Inwestycyjnego, do zatwierdzenia przez Radę przed COP28 UNFCCC.